

بررسی مصوبات کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور

پیشنهاد الحاق یک بند به تبصره «۱»

مقدمه

در سال ۱۳۹۷ بیش از ۵۳ میلیون تن محصول پتروشیمی در کشور تولید شده است. از این مقدار بیش از ۲۰ میلیون تن محصول صادر و حدود ۱۷/۷ میلیون تن آن در داخل به فروش رسید مابقی به صورت محصولات واسطه‌ای در داخل واحدهای پتروشیمی مصرف شده است. از ۱۷/۷ میلیون تن فروش داخل فقط ۸/۵ میلیون تن آن به صنایع پایین دستی و تکمیلی از طریق بورس کالا به صورت خالص فروخته شده و حدود ۹/۲ میلیون تن نیز به صورت بین مجتمعی فروخته شده است. این در حالی است که صنایع بالادست پتروشیمی به عنوان یکی از صنایع استراتژیک کشور ارزش افزوده و اشتغالزایی کمتری نسبت به صنایع پایین دست و نهایی پتروشیمی دارند. از سویی با توجه به تشدید تحریم‌های ظالمانه و کاهش درآمدهای ارزی از محل صادرات نفت، تلاش برای خودکفایی و تولید محصولات مورد نیاز داخل به کمک صنایع داخلی و کاهش واردات و به تبع آن صرفه‌جویی ارزی بسیار حایز اهمیت است. تحریم‌های اخیر دولت آمریکا نشان از توجه دشمنان به این موضوع و تلاش برای ایجاد اختلال در این مسیر دارد. به‌عنوان مثال صنعت نساجی از جمله صنایعی است که اخیراً در فهرست تحریم‌های آمریکا قرار گرفته است. با توجه به پیوندهای پسین و پیشین قوی این صنعت با سایر صنایع کشور از جمله صنایع ریسندگی، بافندگی، رنگرزی در حلقه‌های ابتدایی زنجیره ارزش و صنعت پوشاک، موکت، فرش ماشینی و چرم در انتهای زنجیره ارزش و اشتغالزایی زیاد این صنعت به ویژه در مناطق محروم، حمایت از زنجیره ارزش این صنعت ضروری است. به تعبیر دیگر برای ممانعت از تحقق اهداف اصلی تحریم‌ها از جمله ایجاد نارضایتی اجتماعی ناشی از تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی و افزایش بیکاران، لازم است حمایت هدفمند از صنایع داخلی کشور که تأمین‌کننده نیاز داخل هستند با جدیت بیشتر در دستور کار دولت قرار گیرد. مطابق ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور اعتقاد قانونگذار بر آن است که چنانچه بر مواد خام و یا کالاهای با ارزش افزوده پایین عوارضی وضع شود منابع حاصل از آن، برای تشویق تولید و صادرات کالاهای با ارزش افزوده بالای مرتبط با همان مواد خام و ارزش افزوده پایین در بودجه‌های سنواتی منظور گردد. لذا با هدف رونق تولید و اشتغالزایی در حوزه صنایع پایین دست پتروشیمی پیشنهاد می‌شود منابع حاصل از افزایش قیمت سوخت صنایع بالا دست پتروشیمی صرف توسعه طرح‌های نیمه تمام صنایع پایین دست پتروشیمی ذیل طرح‌های سازمان توسعه‌ای ایدرو شود.^۱ در جدول (۱) فهرست تعدادی از طرح‌های پایین دست صنعت پتروشیمی که توسط سازمان توسعه‌ای ایدرو در حال اجرا هستند، ارائه شده است.

مخصوصاً سخن علمی

مشخصات لایحه

دوره دهم - سال چهارم

شماره ثبت:

۶۸۷

شماره چاپ:

۱۷۱۲

تاریخ چاپ:

۱۳۹۸/۹/۱۸

معاونت پژوهش‌های

زیربنایی و امور تولیدی

دفتر مطالعات انرژی،

صنعت و معدن

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۳۱۰۱۶۹۰۸

تاریخ انتشار:

۱۳۹۸/۱۲/۳

۱. شایان ذکر است بر اساس تحلیل حساسیت وضعیت مالی شرکت‌های پتروشیمی در سال ۱۳۹۷ و شش ماهه اول سال ۱۳۹۸، حتی افزایش دو برابری قیمت سوخت گاز طبیعی، تأثیر چندانی بر حاشیه سود شرکت‌های پتروشیمی ندارد. در حال حاضر میزان مصرف سوخت گاز طبیعی در صنعت پتروشیمی حدود ۱۱ میلیارد مترمکعب در سال است. با توجه به استفسار به وزارت نفت، سوخت شرکت‌های تأمین‌کننده بوتیلیتی مشمول تغییرات نرخ سوخت شرکت‌های پتروشیمی نمی‌شود. لذا حدود ۴ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی (مصرف سوخت سه شرکت تأمین‌کننده بوتیلیتی فجر و مبین و دماوند) مشمول افزایش قیمت سوخت نمی‌شود.

جدول ۱. برخی از طرح‌های سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) در بخش محصولات پایین‌دستی پتروشیمی

ردیف	عنوان پروژه	حجم سرمایه‌گذاری	پیش‌بینی اشتغال (نفر)
۱	ایجاد واحد تولید تاپر در استان سیستان و بلوچستان	۲۴۸۳ میلیارد ریال و ۶۱ میلیون دلار	۶۷۰
۲	ایجاد واحد تولید تاپر در استان لرستان	۳۰۰۸ میلیارد ریال و ۱۷۰ میلیون یورو	۱۳۴۴
۳	ایجاد واحد تاپر در استان کردستان	۴۶۲۴ میلیارد ریال و ۱۶۳ میلیون یورو	۱۳۴۰
۴	احداث واحد تولید اکریلونیتریل	۲۵۰ میلیون دلار	۱۵۰
۵	احداث واحد تولید ریسندگی در استان سیستان و بلوچستان-ایران‌شهر	۸۷۲ میلیارد ریال و ۵/۶ میلیون دلار	۱۵۰
۶	احداث واحد تولید ریسندگی در استان خراسان جنوبی- فردوس	۲۷۰ میلیارد ریال، ۴/۹ میلیون یورو و ۳۴۱ میلیون روپیه	۱۳۴

مأخذ: سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، ۱۳۹۸.

همانطور که از آمار جدول ۱ مشخص است میزان سرمایه‌گذاری ریالی مورد نیاز برای اجرای تعدادی از طرح‌های مرتبط با حوزه صنایع پایین‌دستی پتروشیمی و صنایع وابسته سازمان توسعه‌ای ایدرو، علاوه بر منابع ارزی، حدود ۱۱۲۵۷ میلیارد ریال است. در صورت بهره‌برداری از این طرح‌ها حدود ۳۷۸۸ نفر اشتغال عمدتاً در مناطق محروم کشور ایجاد خواهد شد. علاوه بر این بهره‌برداری از این طرح‌ها شدت اثرات تحریم‌ها را کاهش می‌دهد.

پیشنهاد الحاق یک بند به تبصره «۱»:

وزارت نفت مکلف است قیمت سوخت تحویلی به پتروشیمی‌ها را از دو هزار و ششصد (۲,۶۰۰) ریال به ازای هر مترمکعب به چهار هزار و پانصد (۴,۵۰۰) ریال افزایش دهد. منابع حاصله به درآمد عمومی ردیف ۱۶۰۱۰۷ جدول شماره (۵) این قانون واریز می‌شود و معادل سیزده هزار و سیصد میلیارد (۱۳,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از منابع فوق از محل ردیف ۲۹-۵۵۰۰۰۰۰ جدول شماره (۹) این قانون صرف توسعه طرح‌های نیمه‌تمام صنایع پایین‌دست پتروشیمی ذیل طرح‌های سازمان توسعه‌ای ایدرو